

Lehendakaria : Jabier Lazkano 669 83 33 77

Idazkaria : Iñigo Olarte 606 97 59 68

Diruzaina : J. Inazio Arrieta 608 08 70 24

Partaideak : Rafael Rezabal - Jabier Maiz - Andrex Maiz - Iñigo Arizaga - Igone Elejalde - Aitor Suinaga - J. Joxe Agirre - Ane Agirre – Julen Etxaniz – Andoni Gurrutxaga

Hartu emanetarako : J. Inazio Arrieta 608 08 70 24 antxieta.arkeologi.taldea@outlook.com

Gipuzkoako Foru Aldundia - Kultura Ondarea

2021+2022 Urtean Gipuzkoako lurraldean arkeologia ikerketak egiteko diru laguntzen deialdia

PROIEKTUA : LABARRETAKO ARTE miaketak eta ARKEOLOGI miaketa orokorrak

Antxieta Arkeologi Taldeko J. Inazio Arrieta koordinatzaile lanetan zuzendu du proiektu hau.

Bai Euskal Herriko eta bai beste zenbait ikerketa zentrotako ikerlariak hartuko dute parte proiektu honetan.

Idatzi honen bidez **2022** urtean burutu ditugun Labar Artea eta arkeologia miaketak azaltzen ditugu.

PROIEKTUA :

LABARRETAKO ARTE miaketak eta ARKEOLOGI miaketa orokorrak

Urola , Deba eta Oria ko bailaratan.

Proiektu hau epe luzerako ikerketa bezala garatu dugu eta horrela laburtzen dugu :

- 1. 2022 urtean egindako lanak.**
 - 1.1- Labarretako ARTE miaketa sistematikoa.
 - 1.2– Labarretako ARTE kolaborazioko proiektuak.
 - 1.3 - Arkeologia miaketa orokorrak.
 - 1.4 - Arkeologia indusketetan kolaborazioa eta elkar lana.
- 2. 2022 erabili dugun egutegia.**
- 3. 2022 proiektuaren lan taldea.**
- 4. Laneko metodologia – Landa lanetan.**
- 5. Laneko metodologia – Bulegoan.**
- 6. Landa laneko miaketen segurtasuna eta aztarnen babesa.**

ANTXIETA ARKEOLOGI TALDEA

20730 AZPEITIA - GIPUZKOA

CIF G20420816

1. 2022 urtean egindako lanak.

1.1 - Labarretako ARTE miaketa sistematikoa :

2014an markatutako kriterio orokorrarekin jarraituko dugu sistematikoki jarraipen bat emateko ikerketari.

Lehenengo fase honetan katalogatuak dauden eta ezagutzen ditugun kobazuloak ikertzea da :

Lan zabala dago katalogatuak eta ezagutzen ditugun kobazuloak begiratzen.

Koba hauetako batzuetan espeleologia teknikak erabiltzeak lan gogorra egitea eskatzen du miaketak burutzeko.

80 bat irteera burutu ditugu landa lanetan.

Miaketen barruan 2021ean aurkitutako EGILUZE deitzen zaion zonaldean jarraitu dugu bereziki miaketetan. Diego Garaterekin bisita bat egin dugu lekura eta planifikatzen ari gara proiektu berezi bat.

Beste koba batzuetan ere dudako motibo batzuk aurkitu eta dokumentatu ditugu eta 2023/2024 denboraldian landuko ditugu sakonago.

2022an laburpen batzuk landu ditugu.

Honako hauek dira ikertzen ari garan aipagarriak :

UROLA bailara :

Danbolinzulo-II	Zestoa	Planifikatua miazteko.	Planifikatua
Saletxe Zahar-II	Zestoa	Planifikatua miazteko.	Planifikatua
Erlaitz	Zestoa	Paleolito Labar artea 2015 : Gure lanak topografia berri batekin bukatu ditugu.	Bukatuta
Erlaitz-II	Zestoa	Ikertzen ari gara.	Lanean
Amabiturrieta	Zestoa	Ikertzen ari gara.	Lanean

ORIA bailara :

Antonen koba	Ataun	Ikertzen ari gara. Duda batzuk dauzkagu argitu beharrekoak.	Lanean
Allekoaitze	Ataun	Planifikatua miazteko.	Planifikatua
Sastarri-II	Ataun	Planifikatua miazteko.	Planifikatua
Armontaitze	Ataun	Planifikatua miazteko.	Planifikatua
Kobazar	Ataun	Planifikatua miazteko.	Planifikatua
Egiluze	Igeldo	Ikertzen ari gara. Arrasto batzuk aurkituak 2021ean eta gehiago miazten ari gara	Lanean

DEBA bailara :

Agarre	Mendaro	Paleolito Labar artea 2018 : Gure lanak topografia berri batekin bukatu ditugu.	Bukatuta
Aixa	Deba	Ikertzen ari gara. Paleolito Labar artea izan litekeena aurkitua 2019	Lanean
Koba Aundi	Arrasate	Ikertzen ari gara. Dudako arrasto batzuk bilatu ditugu eta dokumentatzen gabiltza	Lanean
Lizarrola	Mendaro	Ikertzen ari gara. Dudako arrasto batzuk bilatu ditugu eta dokumentatzen gabiltza	Lanean
Aitz Beltz	Mendaro	Ikertzen ari gara. Dudako arrasto batzuk bilatu ditugu eta dokumentatzen gabiltza	Lanean

ANTXIETA ARKEOLOGI TALDEA

20730 AZPEITIA - GIPUZKOA

CIF G20420816

ANTONEN Koba – Ataun

GFako Mertxe Urteaga arkeologo teknikaria eta EHU Euskal unibertsitateko Dra. Blanca Ochoarekin joan ginen 2021eko apirilean, 2020an aurkituak genituen arrastoen tratamendu digitalekin lanean jardun dugu 2022an baina momentuan ez da ezer garbiagorik ateratzea lortu eta gehiago sakondu eta landu beharra dago.

2023/2024 ikerketarekin jarraituko dugu.

EGILUZE – Igeldo

GFAko Mertxe Urteaga arkeologo teknikariarekin joan ginen 2021eko Urrian eta zona honetan, aire librean aurkituta dauzkagun arrastoak gainbegiratu ditugu.

2022ko uztailean Diego Garate-rekin bisitatu ditugu aztarnak eta momentuan ez dago hipotesi garbirik bina Diegoren iritziz bertan dauden aztarnak prehistorikoak izan liteke eta ikerketa sakonagoa eskatzen du lekuak.

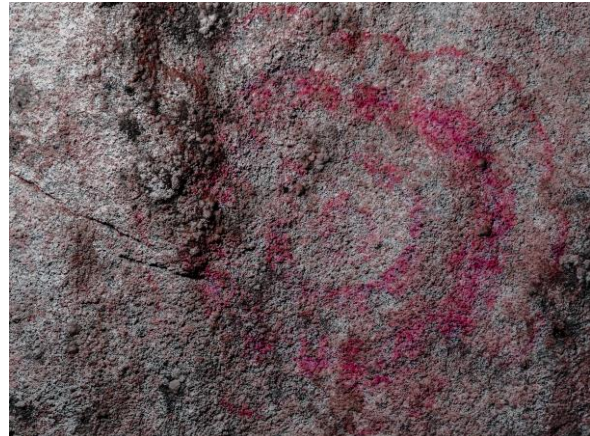
Diegorekin gelditu gera zonaldean miaketa zorrotzak egiten eta dokumentatzen jarraitzekotan eta ikerketa proiektu bat prestatu behar dugu 2023/2024rako.

KOBA HANDIA – Arrasate

Oso ezaguna den Arrasateko Garagartza auzoko koba honetara joan gara Labar Arte miaketa egitera. Izenak esaten duen bezala nahiko koba handia da eta ez zaigu bate erraza egin dena ondo miatzea.

Galeria nagusian kolore gorriz egindako borobil kontzentrikoa den figura bat aurkitu dugu. Tratamendu digitalekin lanean jardun dugu eta nahiko ondo ikusten da baino oraindik gehiago miatu behar da orokorrean koba guztia eta batez ere figura dagoen zonaldea. 2023/2024 garatuko dugu proiektu batetan.

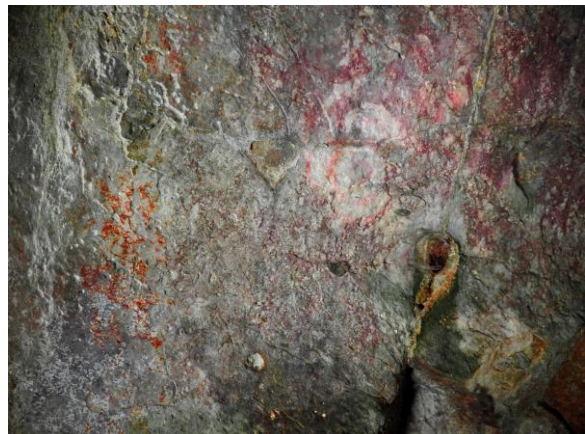
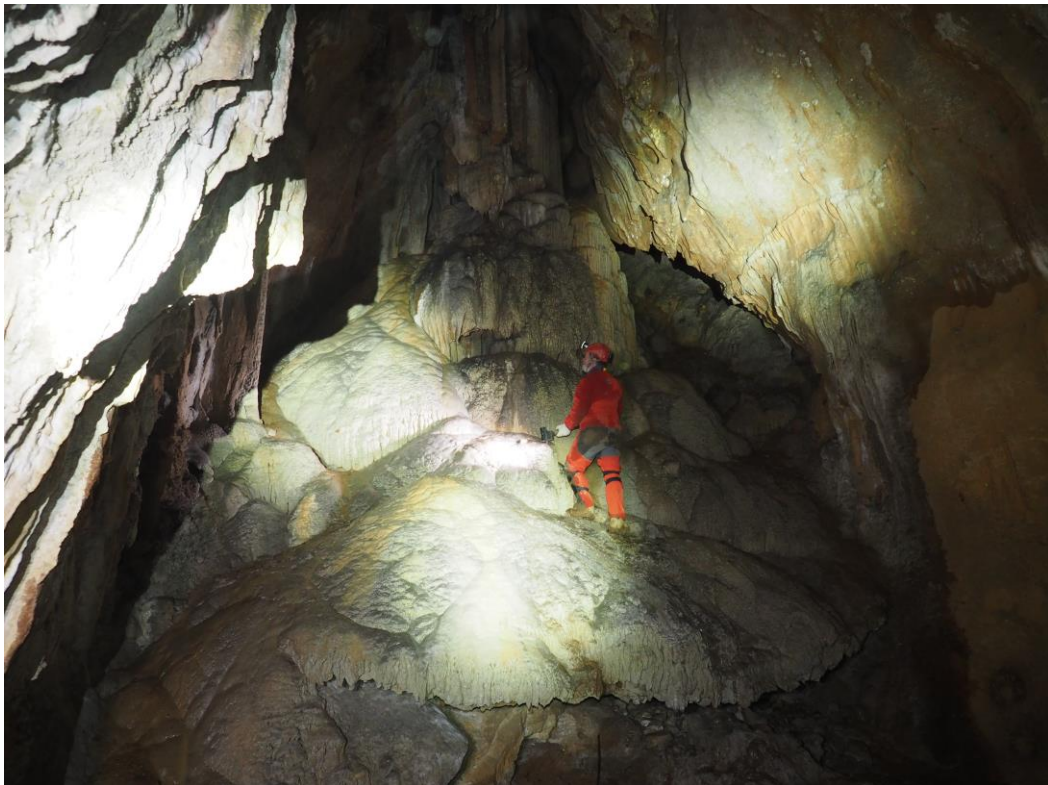

LIZARROLA – Mendaro

Koba hau ere Mendaroko Aran Errekan aspalditik katalogatua dagoena da eta joan gara 2022an Labar Arte miaketa egitera.

Galeria nagusian kolore gorriz egindako borobil/espirala duen bi figura aurkitu ditugu oso borratuak. Tratamendu digitalekin lanean azaldu zaizkigu eta nahiko ondo ikusten da baino oraindik gehiago miatu behar da orokorrean koba guztia eta batez ere argazki bereziak atera behar dira figurak dauden zonaldeari.

Diego Garateri kontsulta bat egin diogu eta berdina dio, gehiago begiratu behar da eta Pospaleolitoko espezialista batekin kontsulta egitea litzatekeela onena, horrelako figurak garai horretan normalagoak direlako paleolitoko baino. 2023/2024 garatuko dugu proiektu batetan.

AITZ BELTZ – Mendaro

Koba hau ere Mendaroko Aran Errekan aspalditik katalogatua dagoena da eta joan gara 2022an Labar Arte miaketa egitera.

Galeria nagusian forma ezberdinak egiten dituen digitazioak aurkitu ditugu aurkitu ditugu oso borrotuak. Tratamendu digitalekin lanean arrastoak azaltzen zaizkigu eta nahiko ondo ikusten dira baino ezin dugu figura nabarmenik osatu. Oraindik gehiago miatu behar da orokorrean koba guztia eta batez ere argazki bereziak fotogrametriarekin atera behar dira figurak dauden zonaldeari eta argi ezberdinekin tratatu.

Diego Garateri kontsulta bat egin diogu eta berdina dio, oso argazki espezializatuak atera behar dira eta argiekin jokatuaz figurak osatzea ahalegindu. 2023/2024 garatuko dugu proiektu batetan.

1.2 – Labarretako ARTE kolaborazioko proiektuak :

Beste alde batetik azken urteetan aurkitu ditugun **LABAR ARTE** aurkikuntza berriak, ikertzaile adituak, argitarapenetako eta zabalkuntzarako egiten dituzten landa lanetan kolaborazioan edo elkar lanean laguntzen diegu ikerketekin

ERLAITZ – Zestoa

EHU Euskal unibertsitateko **Dra. Blanca Ochoa** eta **UCM** Madrilgo Complutense unibertsitateko **Dr. Marcos Garcia** ikerketa lanean ibili gera kolaborazioan.

Koba osoaren topografia berria egin dugu.

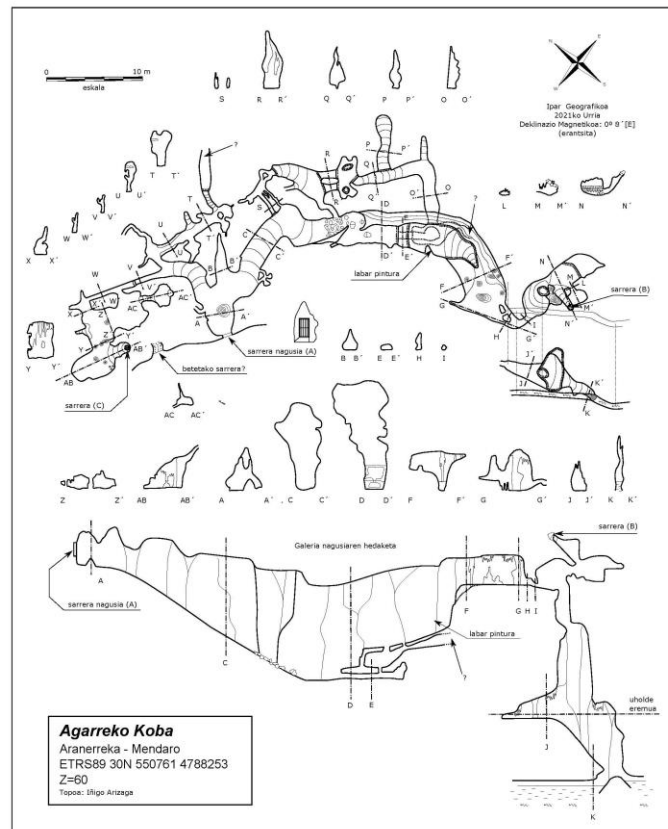
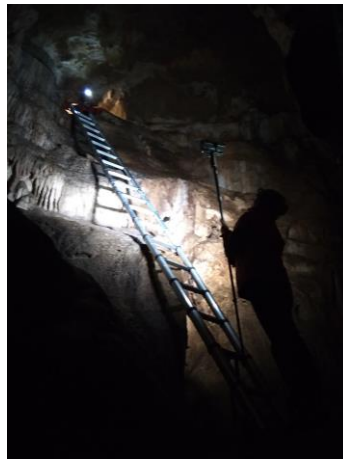

AGARRE – Mendaro

EHU Euskal unibertsitateko **Alvaro Arrizabalaga** eta UCM Madrilgo Complutense unibertsitateko **Dr. Marcos Garcia** eta **Dra. Blanca Ochoa**-rekin ikerketetan lagundu diegu.

AGARRE kobazuloko topografia berria egin dugu guztiekin eta galeria eta gela arruntez gain altueratan dauden txapalda edo plataforma naturalak aztertu ditugu.

2022an topografia guztia kobazuloan dena rebisatu eta bukatutzat eman ditugu gure lanak.

LABAR Artearen miaketa sistematikoarekin batera **2021** urtean arkeologia miaketarekin ere jarraitu dugu :

1.3 Arkeologia miaketa orokorrak.

Urtean zehar arkeologia miaketa orokorrak Urola, Deba eta Oria bailaratan irteera programatuak egin ditugu, batez ere katalogatuak ez dauden kobazuloak bilatu, identifikatu eta dokumentatzen ditugu, Horrela, erabakitzen denean, GFAari baimenak eskatu eta ikerketekin jarraitzeko aukerak egoten dira.

Hauetako adibide argia : **AMABITURRIETA** Zestoakoa da adibide aipagarria.

AMABITURRIETA – Zestoa

Koba honetan lehenago eginda genituen miaketetan animalia ezberdinen hezurak aurkituak genituen kobaren zonalde ezberdinetan, argazkiak atera eta GFAari baimen berezia eskatuaz Dr. Asier Gomez-Olivencia paleontologoarekin elkarlanean proiektu bat martxan ipini dugu, koba honetan dauden aztarnak metodologikoki astertzeko.

Ikerketaren behin behineko fase honetan azaldu diren hezurren tartean aipagarriena *Ursus deningeri* hartzairenak dira eta esan liteke paleontologia aldetik garrantzi handiko aztarnategia dela. 2022 urtean gizakiaren aztarnak ere aurkitu ditugu, naiz eta surgentziako uretan kontextuz kanpo izan. Datozen 2023/2024 urteetan ikerketekin jarraitu behar da.

1.4 Arkeologia indusketetan kolaborazioa eta elkar lana.

Beste ikertzaileek eskatuak dituzten indusketetan parte hartu dugu gure elkarlanarekin, bai indusketak egiterako logistika parte garrantzitsuekin eta baita indusketako lan orokorrekin ere :

AMALDA-III – Zestoa

BIZKAko arkeologia museoko ikertzailea den **Dr. Joseba Rios** eta **CNIEH** Centro nacional investigacion evolucion humana ko **Dra. Laura Sanchez** ekin ikerketan ibili gera kolaborazioan.

BAIO – Zestoa

EHUko ta **Ramon y Cajal** ikertzailea den **Asier Gomez** eta **BIZKA**Iko arkeologia museoko ikertzailea den **Dr. Joseba Rios** eta **bezte zenbait kolaboratzaileekin** ikerketa lanean ibili gera kolaborazioan Zestoako koba honetan.

2022 lanean kolaboratu degu ikerketetan, bai logistika aldetik, baita ere indusketa lan zuzenekin eta baita GORDAILUan materialen inbentarioak eta dokumentazio lanarekin ere.

BAIO – Zestoa

GORDAILUKO lana benetan pazientzia izugarria eta dedikazio handikoa da.

1990 eta 1998/1999ko Antxietaren zundaketan irtendako hezur zatiak elkarrekin doazenak aurkitu eta juntatzeak benetan eragin handia edukitzen ari da kolezioa osatzen bere ikerketarako.

2. 2021eta 2022ko proiektuaren egutegia :

Miaketa hauek aire librean egin beharrekoak izanda klimatologiak eragin handia eduki du.

Landa laneko irteera gehienak udaberri, udara eta udazkenean burutu ditugu.

Urteko gainontzeko hilabeteetan ere kobazulo barruetan lanean jarraitzen dugu eta eguraldiak laguntzen baldin badu miaketa lanak edozein momentutan egin ditugu.

Aste bukaera, jai egunak eta oporrak erabili ditugu miaketak burutzeko.

3. 2021-2022 proiektuaren lan taldea :

Miaketak egiteko lan talde orokorra Antxietako ohizko taldeak egin dugu.

Taldeakideak orain dela 40 urtetik arkeologia miaketetan eta indusketetan ibilitako jendea gera :

Erraila 1978, Amalda 1979/1984 eta 1985etik 2020ra, Aizpitarte, Lezetxiki, Irikaitz, Munoaundi, Basagain, Bolinkoba, Silibranca eta abar.

Beste zenbait ikerketetan ere parte hartu dutenak gera taldekideak.

Zuzendaritza :

Jose Inazio Arrieta izango da Antxieta taldearen aldetik koordinazioaz arduratu dena, 1978tik lehenago aipatu ditugun ikerlarien indusketetan parte hartutakoa eta beste 200 kata edo zundaketetan parte hartu duen esperientzia handiko Antxietako kidea da.

Topografia eta geoposizionamendu lanetan, goi mailako telekomunikazio ingeniarietan lizentziatua eta taldekidea den **Iñigo Arizaga** izan da arduratu dena.

Labar Artean eta arkeologian ikerlari adituak :

EHU Euskal unibertsitateko **Dra. Blanca Ochoa** Labar Artean aditua kolaborazio teknikoan.

UCM Madrilgo Complutense unibertsitateko **Dr. Marcos Garcia** Labar Artean aditua kolaborazio teknikoan.

IPC instituto internacional de investigaciones prehistoricas de Cantabria ko **Dr. Diego Garate** Labar Artean aditua kolaborazio teknikoan.

EHUko ta **Ramon y Cajal** ikertzailea den **Asier Gomez** eta **BIZKAIA**ko arkeologia museoko ikertzailea den **Dr. Joseba Rios** izango ditugu ere elkarlanean.

4. Laneko metodologia – Landa lanetan :

Protokolo zorrotzak erabiltzen dira sistematikoki ikerketa hauetan.

Azken urteetan erabiltzen dugun metodologia era bat sistematizatu dugu eta koba guztietan aplikatzen ari gara.

Gaur egun merkatuan dauden teknologia aurreratuenetako batzuk erabiltzen ditugu, bai iluminazio aldetik LED sistemarekin, argi hotsak eta beroak eta ze esanik ez, imagen eta datu tratamendu aplikazio informatikoak era bat erabiltzen direla lanerako.

Koba batzuen kasuan begiratu ondoren erabakitzen dugu bukatutzat ematea rebisioa eta beste kasu batzuetan berriro begiratzeko edo gehiago aztertzeko lagatzen ditugu.

Koba baten miaketan aztarnaren bat aurkitzen ba dugu edo duda sendoa daukan gauzaren bat aurkitzen dugunean argazkiak atera, teknikoki ondo dokumentatu eta Gipuzkoako foru Aldundiko arkeologo teknikaria **Dra. Mertxe Urteaga**-rekin kontaktuan ipintzen gara egiaztapenak egiteko.

Azken urteetan ARTE LABARRETAKO miaketetan saiatu gara maila bikaina lortuz.

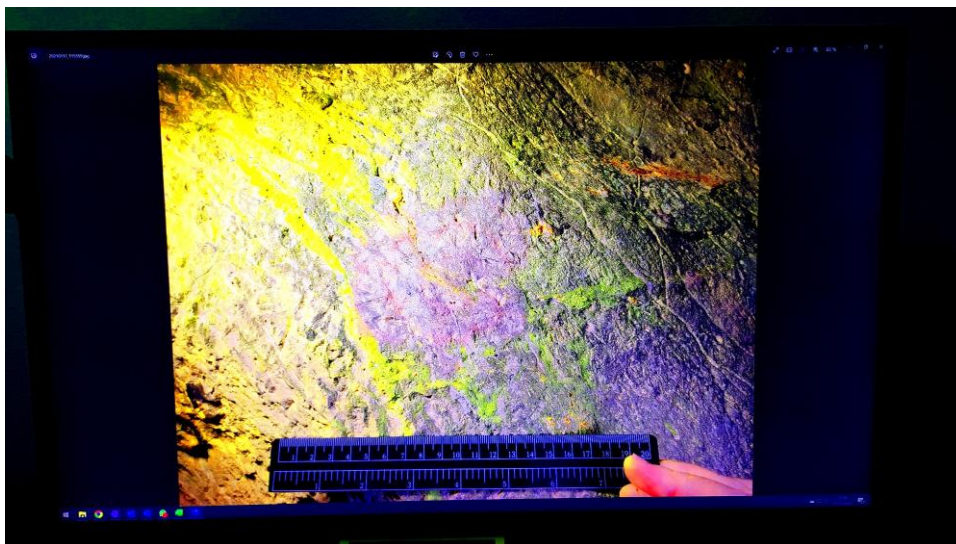
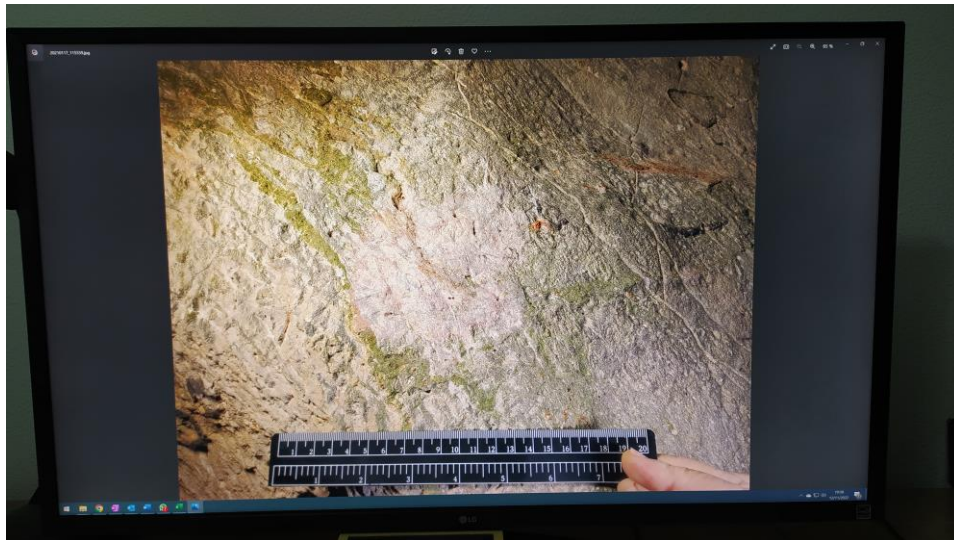

5. Laneko metodologia – Bulegoan :

Teknologia aurreratuenak erabiltzen ditugu bulegoko lanetan eta gaur egun merkatuan dauden imagen eta datu tratamendu aplikazio informatiko ugari erabiltzen dira lanerako.

Gaur egun bai Labar Arte miaketen eta baita ere Arkeologia miaketen laneko eta ikerketen zati garrantzitsuenetakoa teknologia informatikoetan dago eta hauetako batzuk bulegoan aplikatu beharrekoak dira.

Azken urteetan bulegoko lanerako teknologia aurreratuenak asko laguntzen dute.

6. Landa laneko miaketen segurtasuna eta aztarnen babesa :

Miaketa jardueratan, bai kobazulo edo bestelako leku arkeologiko guztietan protokolo eta kontu handia erabiltzen dugu, beraietan egon litekeen edozein eratako aztarna arkeologikoak zaintzeko eta askotan hain delikatuak diren gauzak babesteko.